

เจตคติต่อวิชาชีพและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ

โรงพยาบาลไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

Professional attitudes and ethical behaviors in professional nurses,
Phaisalee Hospital, Nakhon sawan Province

ทศพร ชุศักดิ์

Thassaporn Chusak*

สิริพรรณ คงวิริยะกิจ

Siripan Kongviriyakit**

นัตยา ดวงประทุม

Narttaya Duangpratoom*

*คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

Faculty of Public Health, Valaya Alongkorn

ในพระบรมราชูปถัมภ์

Rajabhat University under the Royal Patronage

**โรงพยาบาลไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์

Phaisalee Hospital, Nakhon Sawan Province

Received: August 22, 2022 Revised: September 12, 2022 Accepted: November 14, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวางโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติต่อวิชาชีพและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพที่มีปัจจัยส่วนบุคคล และเจตคติต่อวิชาชีพที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลไพศาลีมาแล้วอย่างน้อย 1 ปี จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติเชิงบรรยายที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบทีแบบมีอิสระต่อกัน และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 57.4 และระดับปานกลาง ร้อยละ 42.6 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 โดยมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมรายด้านตามลำดับดังนี้ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อประชาชน อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อวิชาชีพอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อตนเอง อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อสังคมและประเทศชาติ อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 พยาบาลวิชาชีพที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่พยาบาลวิชาชีพที่มีเจตคติต่อวิชาชีพต่างกันจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : เจตคติต่อวิชาชีพ, พฤติกรรมเชิงจริยธรรม, พยาบาลวิชาชีพ

Abstract

The objectives of the cross-sectional survey research were 1) to determine the professional attitude and ethical behaviors of professional nurses in Phaisalee hospital, Nakhonsawan Province, 2) to compare the ethical behaviors with different personal factors and professional attitude. Participants were 54 professional nurses with more than 1 year of work experience in Phaisalee hospital. The research tools were nurses' attitudes toward professionalization and ethical behaviors questionnaires with a reliability 0.89 and 0.94 respectively. The data was analyzed by descriptive statistics consisting of frequency, percentage, average, and standard deviation. Comparison means of each variable by using independent sample t-test and one-way ANOVA with a significance level of 0.05. The results showed that almost participants had an attitude towards professional nurses in Phaisalee hospital at a high level of 57.4% and a moderate level of 42.6%. Overall ethical behavior was high level (mean = 4.26). When analyzed in each behavior found that the ethical behavior towards people (mean = 4.70), the ethical behavior towards the profession (mean = 4.31), the ethical behavior towards oneself (mean = 4.23), the ethical behavior towards associates and other practitioners (mean = 4.18) and the ethical behavior towards society and the nation (mean = 3.91) were high levels. Professional nurses with different personal factors had the same ethical behaviors. However, professional nurses with different professional attitudes had different ethical behaviors at a statistically significant level of 0.05.

Keywords : Professional Attitude, Ethical Behaviors, Professional Nurses

บทนำ

จริยธรรมเป็นเรื่องของความประพฤติดีงามที่ถูกทำนองคลองธรรมในระบบของสังคม จริยธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ในความสำนึกผิดชอบชั่วดีของแต่ละบุคคลผู้มีจริยธรรมหมายถึง ผู้มีพฤติกรรมเหมาะสมตามหลักคุณธรรมที่มีอยู่ในตน และใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการตัดสินใจเลือก อะไรควรทำหรือไม่ควรทำ จริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นในการประกอบวิชาชีพพยาบาลซึ่งสังคมต้องการให้เป็นวิชาชีพที่มีจริยธรรมมากกว่าวิชาชีพอื่นเนื่องจากวิชาชีพพยาบาลเกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วย ความทุกข์ทรมานทางกายและจิตใจ⁽¹⁾

การพยาบาลเป็นศาสตร์ที่กระทำต่อมนุษย์ด้วยความช่วยเหลือบรรเทาความเจ็บปวดทุกข์ทรมาน ให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยความเมตตา เอื้ออาทร ให้ความสุขสบาย รวมไปถึงการรักษาไว้ซึ่งเกียรติยศและ

ศักดิ์ศรีของผู้ใช้บริการ ดังนั้นพยาบาลจึงต้องพิทักษ์สิทธิ์ผู้ใช้บริการที่พึงมีพึงได้ด้วยความตระหนักรู้ในจริยธรรมที่เป็นความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้ใช้บริการและต่อวิชาชีพ⁽²⁾ พยาบาลที่ดีต้องดำรงไว้ซึ่งภาพลักษณ์พยาบาลและคุณค่าแห่งวิชาชีพโดยทำการพยาบาลอย่างผู้มีศักดิ์ศรีสามารถทำให้ผู้รับบริการมีจิตวิญญาณที่สุขสบายขึ้น โดยให้การดูแลอย่างเอื้ออาทรซึ่งจะเป็นรากฐานของการสร้างสัมพันธภาพที่ไม่หยุดนิ่ง ความรักเอื้ออาทรเป็นศูนย์กลางของคุณธรรมที่เกี่ยวกับการปฏิบัติที่แท้จริงซึ่งอยู่ในบริบทของจริยธรรมแห่งวิชาชีพ⁽³⁾ พื้นฐานของวิชาชีพจึงต้องตั้งอยู่บนหลักแห่งจริยธรรมอันจะเป็นสิ่งกระตุ้นเตือนมโนธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพให้มีการปฏิบัติที่มีคุณภาพและมาตรฐานภายใต้หลักแห่งจริยธรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์

พ.ศ. 2528 ที่สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยได้ประกาศใช้จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติแก่ผู้ประกอบวิชาชีพ ได้แก่ จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลต่อประชาชน ต่อสังคมประเทศชาติ ต่อวิชาชีพ ต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และต่อตนเอง⁽⁴⁾

บุคลากรทางการพยาบาลเป็นกลุ่มบุคคลที่มากที่สุดในระบบบริการสุขภาพและเป็นผู้ใกล้ชิด อุทิศเวลาในการบริการพยาบาลมากกว่าบุคลากรสุขภาพอื่น แต่มักจะถูกกล่าวขานในด้านลบบ่อยครั้งเกี่ยวกับด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ความไม่พึงพอใจของผู้ใช้บริการ อาจเนื่องจากการเพิกเฉยต่อผู้ป่วย การใช้กิริยาวาจาไม่สุภาพเหมาะสม ทำให้เกิดภาพลักษณ์ทางลบต่อผู้ประกอบวิชาชีพ และยังพบว่าข้อร้องเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาล มีอัตราเพิ่มขึ้น สำหรับเรื่องที่พบมากที่สุดคือ การประพฤติดต่อบริการอย่างไม่สุภาพและขู่เข็ญ รองลงมาคือ การประมาทเลินเล่อทำให้ผู้ใช้บริการได้รับอันตราย และผู้ประกอบวิชาชีพที่ไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลให้สัมพันธ์ภาพระหว่างพยาบาลกับผู้ใช้บริการลดลง เนื่องจากความคาดหวังของผู้มาใช้บริการที่จะได้มาพบกับพยาบาลที่ให้การต้อนรับอย่างอบอุ่นให้บริการช่วยเหลืออย่างปลอดภัย และปฏิบัติด้วยสุภาพอ่อนโยน มีความเมตตาเอื้ออาทรและใช้วาจาไพเราะ⁽⁵⁾

ด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมก่อให้เกิดความเครียด ความเสื่อมถอยของศีลธรรมและจริยธรรม อีกสาเหตุหนึ่งที่สำคัญ คือ บุคลากรทางการพยาบาลบางคนละเลยต่อจริยธรรม ขาดความเข้าใจในหน้าที่และปรัชญาของวิชาชีพมุ่งปฏิบัติงานแต่ด้านการรักษา แต่ละเลยต่อความเอื้ออาทรอันอบอุ่น ซึ่งการปฏิบัติงานของพยาบาลจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยคุณค่าทางจริยธรรมร่วมด้วย นั่นคือต้องมีความเมตตา ความอ่อนโยน ความเอื้ออาทร และคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ป่วย ถ้าขาดคุณค่าทางจริยธรรม ย่อมขาดความรับผิดชอบต่อวิชาชีพเพราะ

สังคมตัดสินคุณค่าของวิชาชีพด้วยความประพฤติดหรือการปฏิบัติของคนในวิชาชีพนั้น เป็นสำคัญ⁽⁶⁾

จากการศึกษาเรื่องจริยธรรมในวิชาชีพพยาบาล พบประเด็นปัญหาจริยธรรม ดังนี้ปัญหาพฤติกรรมบริการที่ไม่เหมาะสม พูดไม่สุภาพ พูดเสียงดัง พูดไม่ให้เกิดประโยชน์ผู้ป่วย ไม่สนใจผู้ป่วย ขาดความเอื้ออาทร ใช้เทคโนโลยีไม่เหมาะสม และความไม่ซื่อสัตย์ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อหลายด้าน ทำให้โรงพยาบาลเสียชื่อเสียง ถูกฟ้องร้อง และ เสียค่าใช้จ่ายในการตอบสนองความผิดพลาดที่เกิดขึ้น และผลกระทบต่อผู้ประกอบวิชาชีพกลายเป็น วิชาชีพที่ไม่ได้รับความไว้วางใจ ไม่น่าเชื่อถือ สังคมไม่ให้คุณค่า ไม่ยกย่องให้เกียรติในฐานะวิชาชีพ⁽⁷⁾

ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลควรตระหนักถึงการปฏิบัติกรพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิประโยชน์ของผู้ป่วยให้มากขึ้น ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติกรพยาบาลเป็นการกระทำต่อตัวมนุษย์โดยตรง จึงทำให้เสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิของผู้ป่วยได้ง่ายและจากการศึกษาทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซนและฟิชไบน์⁽⁸⁾ สรุปได้ว่าเจตนาของบุคคลจะขึ้นกับตัวกำหนด 2 ตัว คือปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางสังคม ปัจจัยส่วนบุคคลเป็นการประเมินผลทางบวกและลบของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรม บุคคลที่มีเจตคติที่ดีจะมีความพร้อมในการแสดงพฤติกรรมที่ดี ส่วนบุคคลที่มีเจตคติไม่ดีจะมีความพร้อมในการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดี จึงนับได้ว่าเจตคติมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกกระทำกรใด ๆ ในการดำเนินชีวิตของแต่ละคน เช่นเดียวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในวิชาชีพย่อมสามารถชี้้นำได้ด้วยเจตคติของผู้ประกอบวิชาชีพ⁽⁸⁾ ดังนั้น ทีมผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับเจตคติต่อวิชาชีพ และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคลากรทางการพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี และเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์ ตามคุณลักษณะส่วนบุคคล และเจตคติต่อวิชาชีพที่แตกต่างกัน ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปวางแผนหรือกำหนด

นโยบายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทางกายภาพของโรงพยาบาลโพสาลี มีเจตคติต่อวิชาชีพ และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการและสังคม ซึ่งจะสามารถกำจัดข้อร้องเรียน และเป็นการรักษาภาพลักษณ์อันดีงามของผู้ประกอบวิชาชีพ และองค์กรให้ดำรงไว้ซึ่งคุณค่าแห่งวิชาชีพพยาบาลที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์และวิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง (Cross – sectional survey research) โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาเจตคติต่อวิชาชีพ และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล และเจตคติต่อวิชาชีพ กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ดำเนินการวิจัยระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม – 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลโพสาลี จังหวัดนครสวรรค์ ตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป จำนวน 54 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากกรอบแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมากำหนดเป็นนิยามของตัวแปรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบ และสร้างชุดของคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เป็นข้อคำถามปลายปิด ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เงินเดือนที่ได้รับ ในปัจจุบัน ประเภทบุคลากรและหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงาน ในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ เนตรนภิศ จินดากร⁽⁹⁾ และจันทิมา แก้วทอง⁽¹⁰⁾ ลักษณะ

ของแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายปิดมีคำตอบให้เลือกตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย มีจำนวน 25 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของเนตรนภิศ จินดากร⁽⁹⁾, อ้อยทิพย์ จงจิระศิริ⁽¹¹⁾ และจันทิมา แก้วทอง⁽¹⁰⁾ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นข้อคำถามปลายปิดมีคำตอบให้เลือกตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ กระทำทุกครั้ง กระทำบ่อยครั้ง กระทำบางครั้ง กระทำนาน ๆ ครั้ง และไม่เคยกระทำเลย ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อประชาชน จำนวน 17 ข้อ 2) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อสังคมและประเทศชาติ จำนวน 6 ข้อ 3) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อวิชาชีพ จำนวน 8 ข้อ 4) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น จำนวน 10 ข้อ และ 5) พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อตนเอง จำนวน 9 ข้อ สำหรับเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเจตคติต่อวิชาชีพ และพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยได้แบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับ โดยพิจารณาตามเกณฑ์ของเบสท์⁽¹²⁾ ดังนี้ ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.67 มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล อยู่ในระดับต่ำ ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.68 – 2.33 มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล อยู่ในระดับปานกลาง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.00 มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล อยู่ในระดับสูง และช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม อยู่ในระดับต่ำ ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 มีพฤติกรรมเชิงจริยธรรม อยู่ในระดับสูง

แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ จำนวน 3 ท่าน ช่วยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ศึกษาตลอดจนความเหมาะสม

และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) แบบสอบถามเจตคติต่อวิชาชีพ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89 และแบบสอบถามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับบุคลากรกลุ่มการพยาบาลที่มีคุณสมบัติตามกำหนด พร้อมกันนั้นได้แนบใบรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์และใบยินยอมให้ข้อมูล รวมทั้งขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยแจ้งให้ทราบว่า การดำเนินการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามและหน่วยงานแต่อย่างใด คำตอบที่ได้จะเป็นความลับและนำไปใช้ในการศึกษาเท่านั้นและขอความร่วมมือผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนภายในกำหนด หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนจนครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งการเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคล และเจตคติต่อวิชาชีพ กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้วยการใช้สถิติการทดสอบที่แบบมีอิสระต่อกัน (T-test independent) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

โครงร่างวิจัยในครั้งนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ รับรองจริยธรรมการวิจัยหมายเลขรับรอง NSWPHOEC-019/62 วันที่ 27 กรกฎาคม 2562 และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ได้พิจารณาเกี่ยวกับการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยได้ยื่นขอจริยธรรมการวิจัยกับคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ และผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนและระยะเวลาของการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้แก่กลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลต่างๆ จะนำเสนอในภาพรวม และกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการศึกษาค้นคว้านี้ต้องลงนามในใบยินยอมด้วยความสมัครใจ

ผลการศึกษา

พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี เป็นเพศหญิง ร้อยละ 94.4 มีอายุระหว่าง 47-59 ร้อยละ 37.0 โดยมีอายุน้อยที่สุด 23 ปี อายุสูงสุด 59 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 85.2 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 59.3 มีเงินเดือนหรือรายได้ระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท ร้อยละ 50.0 โดยมีรายได้ต่ำสุด 11,172 บาท รายได้สูงสุด 58,830 บาท ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 13-24 ปี ร้อยละ 35.2 โดยมีระยะเวลาการปฏิบัติงานน้อยสุด 1 ปี และมากที่สุด 36 ปี เป็นข้าราชการ ร้อยละ 90.7 ปฏิบัติงานที่แผนกผู้ป่วยใน ร้อยละ 35.2 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา (N = 54 คน)

	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	3	5.6
	หญิง	51	94.4
อายุ			
	อายุ 23-34 ปี	18	33.4
	อายุ 35-46 ปี	16	29.6
	อายุ 47-59 ปี	20	37.0
การศึกษา			
	อนุปริญญา /ปวส./ปวท.	2	3.7
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	46	85.2
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	6	11.1
สถานภาพการสมรส			
	โสด	19	35.2
	คู่	32	59.3
	หม้าย/หย่า/แยก	3	5.6
รายได้			
	10,000-30,000 บาท	20	37.0
	30,001-50,000 บาท	27	50.0
	สูงกว่า 50,000 บาทขึ้นไป	7	13.0
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน			
	อายุงาน 1-12 ปี	17	31.5
	อายุงาน 13-24 ปี	19	35.2
	อายุงาน 25-36 ปี	18	33.3
ประเภทบุคลากร			
	ข้าราชการ	49	90.7
	พนักงานกระทรวงสาธารณสุข (พกส.)	1	1.9
	ลูกจ้างรายเดือน	4	7.4
หอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน			
	งานผู้ป่วยนอก	9	16.7
	งานผู้ป่วยใน	19	35.2
	งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน	15	27.8
	อื่น ๆ (งานประกัน/ห้องคลอด/คลินิกพิเศษ)	11	20.3

พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี มีเจตคติต่อวิชาชีพ อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 57.4 และระดับปานกลาง ร้อยละ 42.6 รายละเอียดดังตารางที่ 2 และมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวม อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26 โดยมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมรายด้านตามลำดับ ดังนี้ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อประชาชน อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อ

วิชาชีพ อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อตนเอง อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อสังคมและประเทศชาติ อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับเจตคติต่อวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี (N = 54 คน)

เจตคติต่อวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เจตคติต่อวิชาชีพระดับสูง	31	57.4
เจตคติต่อวิชาชีพระดับปานกลาง	23	42.6
รวม	54	100

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี (N = 54 คน)

ข้อความ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อประชาชน	4.70	.461	สูง
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อวิชาชีพ	4.31	.637	สูง
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวม	4.26	.622	สูง
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อตนเอง	4.23	.779	สูง
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ประกอบวิชาชีพอื่น	4.18	.567	สูง
พฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อสังคมและประเทศชาติ	3.91	.588	สูง

สำหรับการเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลและเจตคติต่อวิชาชีพกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม พบว่าพยาบาลวิชาชีพที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดัง

ตารางที่ 4 และ 5 ตามลำดับ สำหรับพยาบาลวิชาชีพที่มีเจตคติต่อวิชาชีพต่างกันจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี จำแนกตามเพศ (N = 54 คน)

เพศ	N	Mean	S.D.	t- test	df	p-value
ชาย	3	177.2	12.3	0.113	52	0.28
หญิง	51	175.8	20.9			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี จำแนกตามกลุ่มอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับรายได้ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ประเภทบุคลากร และประเภทหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงาน

ตัวแปรที่ทดสอบ	SS.	df	MS.	F	P-value
กลุ่มอายุ	854.32	2	427.160	1.019	0.36
ระดับการศึกษา	7.204	2	0.153	1.839	0.23
สถานภาพสมรส	393.68	2	196.840	0.460	0.63
ระดับรายได้	8.372	2	1.781	0.946	0.59
ระยะเวลาปฏิบัติงาน	557.00	2	112.540	1.212	0.44
ประเภทบุคลากร	714.16	2	357.310	0.847	0.44
ประเภทหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงาน	865.34	3	216.335	0.496	0.74

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี จำแนกตามระดับ เจตคติต่อวิชาชีพ (N = 54 คน)

เจตคติต่อวิชาชีพ	N	Mean	S.D.	t- test	df	p-value
เจตคติต่อวิชาชีพระดับสูง	31	176.53	15.86	.283	52	.025*
เจตคติต่อวิชาชีพระดับปานกลาง	23	174.91	25.81			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการศึกษา คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี ของเพศชายมีค่าเท่ากับ 177.2 ของเพศหญิงมีค่าเท่ากับ 175.8 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยการทดสอบทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า เพศชายกับเพศหญิงจะมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 4

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) พบว่า พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี ที่มีกลุ่มอายุ การศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ระยะเวลาปฏิบัติงาน ประเภทบุคลากร และหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานต่างกันจะมีคะแนนเฉลี่ย ของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 5

ด้านคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลีที่มีเจตคติต่อวิชาชีพ ระดับสูง เท่ากับ 176.53 ของพยาบาลวิชาชีพที่มีเจตคติต่อวิชาชีพระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 174.91 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงจริยธรรม โดยการทดสอบทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพต่างกันจะมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังแสดงในตารางที่ 6

วิจารณ์

พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 94.4 มีอายุระหว่าง 47-59 ร้อยละ 37.0 มีอายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 59 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 85.2 สถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 59.3 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน 13-24 ปี

ร้อยละ 35.2 โดยมีระยะเวลาการปฏิบัติงานน้อยสุด 1 ปี และมากที่สุด 36 ปี เป็นข้าราชการ ร้อยละ 90.7 สอดคล้องกับการศึกษาของ บุญทริกา วรณกลิ่ง และคณะ⁽¹³⁾ พบว่า พยาบาลประจำการโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชัยนาท ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 59 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 96.10 จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นพยาบาลปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจะมีลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลที่ใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลรัฐส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการ และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี⁽⁵⁾

ผลการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของนภาพรณ ทองธรรมชาติ⁽¹⁴⁾ และสุพัตร์ เวศม์วิบูลย์ และคณะ⁽¹⁵⁾ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพยาบาลวิชาชีพเล็งเห็นความสำคัญของจริยธรรมซึ่งโดยบทบาทและหน้าที่ของพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานการพยาบาล ที่ยึดหลักจริยธรรมและมีจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นหลักในการปฏิบัติ จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลถือเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการประพฤติปฏิบัติการพยาบาลและช่วยตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่ดีและเหมาะสมที่สุด พยาบาลวิชาชีพจึงจำเป็นต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ เนื่องจากวิชาชีพการพยาบาลแตกต่างจากวิชาชีพอื่น ทั้งนี้ก็เพราะเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับความเจ็บป่วย และความตายของคนในสังคม⁽⁶⁾ การศึกษาครั้งนี้ พบว่าพฤติกรรมเชิงจริยธรรมต่อวิชาชีพ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมทั้ง 5 ด้าน แต่โดยรวมอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตามควรได้รับการส่งเสริมให้มีระดับที่สูงขึ้น เพราะว่าพฤติกรรมด้านนี้มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำรงอยู่ของวิชาชีพ การจะนำบริการที่มีคุณภาพไปสู่ประชาชน สังคมและประเทศชาติให้เกิดความศรัทธาขึ้นในสังคมได้ สืบเนื่องมาจากวิชาชีพที่มีศักยภาพขององค์ความรู้และมโนทัศน์วิชาชีพที่เป็นปึกแผ่นเข้มแข็ง⁽²⁾

สำหรับการเปรียบเทียบพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับปัจจัยส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลไพศาล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน เงินเดือนที่ได้รับ ในปัจจุบัน ประเภทบุคลากร และหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ที่ต่างกันพฤติกรรมเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการศึกษาของนภาพรรณ ทองธรรมชาติ⁽¹⁴⁾ และสอดคล้องกับการศึกษาของสุพัตร์ เวศม์วิบูลย์ และคณะ⁽¹⁵⁾ ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานการพยาบาล ด้วยบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในวิชาชีพการพยาบาลนั้น มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ต้องมีความรู้ความสามารถและมีพฤติกรรมตามบรรทัดฐานของวิชาชีพการพยาบาล และการปฏิบัติการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของชีวิตมนุษย์ต้องประกอบวิชาชีพภายใต้กรอบของกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล กรอบของจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์และผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลทุกคนมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายทั้งในสถานะที่เป็นคนธรรมดาสามัญทั่วไป และในสถานะผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลที่กระทำต่อมนุษย์โดยตรงที่มีพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลซึ่งมีสาระสำคัญในการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพที่ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลการผดุงครรภ์ต้องรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาการพยาบาล (มาตราที่ 32) อย่างเคร่งครัด⁽¹⁶⁾

สำหรับการเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลไพศาล พบว่า เจตคติต่างกันจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิชาชีพ การพยาบาล เป็นวิชาชีพที่ก่อ

ให้เกิดความภาคภูมิใจ มีเกียรติและศักดิ์ศรี ต้องยึดถือจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติงานจึงส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของสุพัตร์ เวศม์วิบูลย์ และคณะ⁽¹⁵⁾ ที่พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลต่างกันจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของนภาพรรณ ทองธรรมชาติ⁽¹⁴⁾ และรัชณี ลินะสนธิ⁽¹⁷⁾ ที่พบว่าเจตคติต่อวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม รวมทั้งสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของ Ajzen & Fishbein ที่กล่าวไว้ว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลของตนอย่างเป็นระบบ มนุษย์พิจารณาผลที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำของตนก่อนตัดสินใจทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้และพัฒนาให้สูงขึ้นได้ ดังนั้นผู้บริหารการพยาบาลควรหาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรด้านการพยาบาล มีเจตคติต่อวิชาชีพให้มากขึ้นอันจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่เหมาะสมและคงทนได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. หน่วยงานควรจัดทำโครงการพัฒนาเจตคติต่อวิชาชีพเพื่อนำไปสู่การมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ เช่น ความรู้เชิงจริยธรรม ความฉลาดทางอารมณ์ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านการบริหาร เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ

2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพ เช่น การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้รับบริการและพยาบาลวิชาชีพเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของ

พยาบาลวิชาชีพ เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึกประเด็นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในมุมมอง ที่แตกต่างกับการรับรู้ตนเอง

3. ควรทำการศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมกับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขอื่นๆ โดยเฉพาะที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิ เช่น นักวิชาการสาธารณสุข แพทย์แผนไทย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.รภัทรเพชรสุข คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชัย คุ้มพงษ์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ และอาจารย์ปริทรรศน์ วันจันทร์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ ที่ให้การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และขอขอบคุณพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลไพศาลี ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. ลีวลิ ศิริไล. จริยศาสตร์สำหรับพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2555.
2. สภาการพยาบาล. แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ การพยาบาลตามจรรยาบรรณวิชาชีพ (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฑทอง; 2551.
3. Volbrecht, A.M. Nursing ethics communities in dialogue. New Jersey: Pearson Education; 2002.
4. อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม, สมใจ ศิริกมล. พฤติกรรมจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สยามพิมพ์นานาชาติ; 2558.
5. จินตนา ยูนิพันธุ์. กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมแห่งวิชาชีพการพยาบาล. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2543.
6. สภาการพยาบาล. คู่มือส่งเสริมจริยธรรมสำหรับองค์การพยาบาล: กลไกและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: จุฑทอง; 2558.
7. มณี อาภาวันทิกุล, สุภาณี เสนาดิสัย, พิศสมัย อรทัย, วรรณภา ประไพพานิช. จริยธรรมในวิชาชีพพยาบาล. นครปฐม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล; 2559.
8. Ajzen I., Fishbein M. Understanding Attitudes and Predicting Social Behavior. Prentice-Hall, Englewood Cliffs; 1980.
9. เนตรนภิศ จินดากร, สุมาลี สุวรรณภักดี, รุ่งนภา จันทรา. พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ [รายงานการวิจัย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีน]. สุราษฎร์ธานี: กระทรวงสาธารณสุข; 2554.
10. จันทิมา แก้วทอง. ผลของการใช้รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2551.
11. อ้อยทิพย์ จงจิระศิริ. การศึกษาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา]. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2554.
12. Best, John W. Research in Education. New Jersey: Prentice Hall; 1977.

13. บุญทริกา วรณกลิ่ง, ชื่นจิตร โพธิ์ศัพท์สุข, วงเดือน ปั่นดี. ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การได้รับการอบรม บรรยายภาคองค์การกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดชัยนาท. การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่2; 4-5 กันยายน 2565; อาคารสัมมนา 1-2 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2565. หน้า.1-14.
14. นภาพรณ ทองธรรมชาติ. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน เขต 6 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล]. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2546.
15. สุวพัทธ์ เวศม์วิบูลย์. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม. วารสารพยาบาลทหารบก 2553; 11(2): 105-13.
16. พรจันทร์ สุวรรณชาติ. กฎหมายกับการประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์. นนทบุรี: เดอะเบสท์ กราฟฟิค แอนด์ ปริ้นท์; 2546.
17. รัชนี สนิะสนธิ. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เจตคติต่อวิชาชีพ ค่านิยมวิชาชีพกับการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อพิทักษ์สิทธิประโยชน์ผู้ป่วยของพยาบาลวิชาชีพ งานผู้ป่วยในโรงพยาบาลศูนย์โรงพยาบาลทั่วไป เขต 2. วารสารสภาการพยาบาล 2543; 15(1): 1-13.